

CIEPŁA dziś rano stopni 3.
CIEPŁA wczoraj w południe stopni 9.
JUTRO Św. Apoloniusza M.

Wschód słońca o godz. 5 min. 0.
Zachód " " " " 7 " 1.
Wysokość wody na Wiśle stóp 10 cali 2

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Do Kroniki Wiadomości Krajowych i Zagranicznych, jako premium dla prenumeratorów, dodane zostaną na kwartał dwa tomy treści historycznej, powieściowej, literackiej i ekonomicznej, składające się każdy z 250 stronnic, za cenę druku i papieru po kop. 25 za tom.

Obwieszczenia przyjmuje Redakcja Kroniki za opłatą: Od wiersza drobnym drukiem za jednorazowe umieszczenie kop. 3, za następne po kop. 2 1/2.

Każdy prenumerator Kroniki ma prawo zamieścić w niej bez opłaty, doniesień własnych za 50 kop. kwartał.

WSYSTKO DLA WSYSTKICH.

CENA KRONIKI:
w Warszawie: Kwartalnie Rsr. 1 kop. 35, (złp. 9).
" " " " Miesięcznie kop. 45, (złp. 3).
Numer pojedynczy kop. 2 1/2, (groszy 5).
Na Poczcie: w Królestwie kwartał. Rsr. 2 kop. 25 (złp. 15).
w Cesarstwie: Rocznie Rsr. 13, — Półrocznie 6 kop. 50).
" " " " Kwartalnie Rsr. 3 kop. 25 (w kopertach).

Biuro Redakcyi i Kantor główny w litografii A. Dzwonkowskiego i Spółki (dawniej Pęcqa) ulica Miódowa N. 482

—Z Petersburga dnia 16 (28) marca 1860 r.—

Przez Dyplomy CESARSKIE z dni 24go i 25go stycznia, Najmilsiościwi mianowani zostali kawalerami orderów: Jenerał-Lejtnant, Naczelnik osiedlenia Chersońskiego, zostający w polowej artylerji konnej Karol Pistolkors; Św. Apostołem równego Księcia Włodzimierza kl. 2ej, z mieczami nad orderem; Jenerał-Major Sztabu Jeneralnego, Członek Stały tymczasowego Komitetu, wyznaczonego do organizacyi osiedleń południowych, Erazm Dłotowski i Jenerał-Lejtnant, Naczelnik 22ej Dywizji Piechoty Aleksander von Wendt, Św. Anny klasy 1ej, z mieczami nad orderem i z koroną CESARSKĄ; Jenerał-Major, Pomocnik Naczelnika 22ej Dywizji Piechoty Jerzy Grunt i Jenerał-Major, Komendant Sweaborgski Aleksiejew 1-szy, Św. Stanisława klasy 1ej.

Główna Kassa Oszczędności.—W tygodniu upłynionym do dnia 3 (15) kwietnia r. b. włącznie, wydano Książeczek nowych 62, na które, tudzież na dawniejsze w 317 wnioskach złożono rs. 3,666 kop. 75. Na żądanie 127 uczestnikom wypłacono (prócz procentu za rok bież. rs. 16 k. 25), rs. 6,735 kop. 62, i umorzono Książeczek Oszczędności 22. Przeło uczestników 15,477, posiada kapitał rs. 329,497 kop. 2 1/2.—Naczelnik Asses. Kolleg. Korczakowski.

Dyrekcya Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego podaje do wiadomości, że stosownie do postanowienia Rady Administracyjnej Królestwa z d. 30 Czerwca 1827 r. będą miały miejsce w r. b. wybory Urzędników (Radców) do wszystkich władz Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego, mianowicie:

Z Gubernii Warszawskiej Oddziału Warszawskiego w Warszawie d. 13 (25) kwietnia r. b.

Z Gubernii Augustowskiej w Suwałkach d. 18 (30) kwietnia r. b.

Z Gubernii Lubelskiej Oddziału Siedleckiego w Siedlcach d. 27 kwiet. (9 maja) r. b.

Z Gubernii Lubelskiej Oddziału Lubelskiego w Lublinie d. 28 kwiet. (10 maja) r. b.

Z Gubernii Radomskiej Oddziału Kieleckiego w Kielcach d. 3 (15) maja r. b.

Z Gubernii Radomskiej Oddziału Radomskiego w Radomiu d. 9 (21) maja r. b.

Z Gubernii Warszawskiej Oddziału Kaliskiego w Kaliszu d. 13 (25) maja r. b.

Z Gubernii Płockiej w Płocku d. 18 (30) maja r. b.

Dyrekcya Główna wzywa zatem właścicieli dóbr Towarzystwu Kredytowemu Ziemińskiemu zastawionych, ażeby w oznaczonych terminach na zebrania do miast powyżej wymienionych przybyć zechcieli, przyczem zawiadamia:

a) Że stosownie do art. 16 prawa o Towarzystwie Kredytowemu Ziemińskiem z d. 8 (20) kwietnia 1853 r. nie będą głosować na zebraniach; wdowy, rozwódki, seperatki, panny doletnie, ani Opiekunowie i Kuratorowie małoletnich lub bezwłasnowolnych właścicieli dóbr stowarzyszonych.

b) Właściciele dóbr Stowarzyszonych w służbie Rządowej zostający, powinni złożyć pozwolenia Naczelnym Władz Rządowych jakimi są, Kommissye Rządowe, lub inne Władze Najwyższe, jeżeli na urzędzie w Towarzystwie Kredytowem, pragną być wybrani.

Nakoniec Przewodniczący na zebraniu i Assesorowie winni znajdować się w mundurach obywatelskich, zaś stowarzyszeni w mundurach, lub przyzwoitych ubraniach cywilnych. Warszawa d. 9 (21) marca 1860 r.—Prezes

Rzeczywisty Rada Stanu, Białoskurski.—Pisarz, Assessor Kollegialny, Brzozowski.

Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej.

Na zasadzie §§ 15 i 16 Ustawy Towarzystwa, Najwyższej w d. 28 września (10 października) 1857 zatwierdzonej, Rada Zarządzająca wzywa osoby, które udzieliły podpisy na akcje, o wniesienie w przeciągu czasu od 9 (21) do 14 (26) maja 1860 r., opłaty na drugą ratę w summie Dziesięć Rubli Srebrnem na jedną akcję, a to, bądź wprost do Kassy Głównej Towarzystwa w Warszawie, w dworcu kolei żelaznej, bądź do kassy Stowarzyszenia Bankowego Śląskiego (Schlesischer Bank-Verein) w Wrocławiu, przy okazaniu poświadczeń na akcje, na których ta opłata odstepmowana będzie.

Rada Zarządzająca przytem zawiadamia, że wnoszący powyższą opłatę uiszczony będzie, przez potrącenie z niej procent po 5%, przypadający od pierwszego wniosku, a to za rok 1859 w kwocie kopiejek 50 respektiwe, jeśli za rok 1858 nie był pobrany, za lat dwa 1858 i 1859, w kwocie rs. 1.—Warszawa d. 3 (15) kwietnia 1860 r.

—Nowenna do Sgo Antoniego zaczyna się dziś we wtorek i obchodzoną jest uroczyste wotywami z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i procesyami, w kościołach XX. Bernardynów, Franciszkanów i Reformatów o godzinie 10tej rano.

ANN A

OPOWIADANIE.

przez Eleonorę Ziemięcką.

WSTĘP.

(Dalszy ciąg. — Patrz Ner 99.)

Patrz na to drzewo przed oknami, jak wspina się i zęcznie opiera się potężne wichru który nim miota, jest to gietka i słaba topola, czasami zdaje się nachylać aż do ziemi i znów widzisz ją swobodną, wyniosłą, niezwalczoną: czyliż nas zastanowi ten piękny, cudowny prawie widok; uważamy go jak rzecz zwyczajną, tak pospolitą jak ci się wydała owa myśl mego autora. Cudowniejsze poetyczniejsze jeszcze są obrazy w naturze. Jakże zajmującą naprzykład jest orlica, co przemysłem i troskliwością osłania przed naciskiem po-

toku gniazdo swoje, które nierozważnie na drodze śniegowych zalewów usłała. A komuż przychodzi do myśli policzyć wszystkietroski, niepokoje i walki tej drapieżnej macierzy, tak wspaniałej w swojej miłości.

Ale niech to drzewo opierające się wichrom uchwyci w swoją dzielną oprawę natchniony poeta; niech z niego zrobi godło cierpień duszy; niech wielki malarz przedstawi te dzikie wdzięki skalistego krajobrazu, gdzie skrzydła orlicy ocieniają jej pisklęta, rzeczywistość obojętna nam dawniej, przybierze nadzwyczajny urok. Wpatrując się w te dzieła artystycznego wymysłu, znajdziemy tysiączne moralne zbliżenia, tysiączne wnioski i nauki które natura napróżno mówiła tak dzielnie do nas. Pamiętaj, jak kiedyś zachwylił cię obrazek francuzkiego malarza, przedstawiający pogrzech ubogiego (Convoi du pauvre), za trumną jednym koniem ciągnią, szedł tylko pies wierny! Sliczny pomysł podniesiony do najwyższej poetyczności tą pocziwą psią postacią, która ludzi zawstydza: ale ileż to pogrzbów równie ubogich, opuszczonych, trumien samotnych przesuwają się przed na-

szemi oczami! Autor więc tej powieści ważną przysługę zrobił ludzkości, kreśląc ją na tle tej swojej idei, szkoda tylko że powieść ta z nadzwyczajnych składa się wypadków, że prostota opowiadania i treści nie odpowiada prostocie idei, bo nie o to chodziło, żeby dowieść, iż gwałtowne namiętności, oryginalne charaktery i pozycye muszą sprowadzić zdarzenia straszne, skrócić życie wielu inoywiduów, ale chodziło o zobrazowanie tej smutnej prawdy, że bołeści serca w codziennych spotykają się kolejach, że umierać można z cierpień i walk moralnych, kiedy nie w koło nas tych walk nie zdradza, słowem szło o zwrócenie uwagi na tysiączne dramata które nas otaczają, których w rozmaity sposób aktorami lub widzami sami jesteśmy co chwila.

— Teraz zaczynam rozumieć cię Maryo, i daleko więcej ważności widzę w twoim pomysle; prawdy, przedewszystkiem, prawdy ja chcę w takich opowiadaniach, bo narzucać winy, exagerować nawet w powieściach nie powinniśmy; potwarz to idealna wprawdzie,

— Program drugiej wielkiej uroczystości muzycznej, na rzecz Instytutu muzycznego w Warszawie, d. 18 kwietnia 1860 r. — Część pierwsza: 1. Mazepa. Uwertura, utworu Alberta Sowińskiego, wykona orkiestra; 2. Hymn do Boga Rodzicy. Modlitwa, utworu J. Nowakowskiego, odśpiewają chóry. Solo zbiorowe odśpiewają, panie: J. Żylińska, Noch, Leskiewicz i Z. Żylińska, i pp. de Frieze, Einert, Złotaszewski i Malinowski, (pierwszy raz), pod dyrekcją autora; 3. Krakowiak. Fantazyja, utworu F. Szopena, wykona na fortepianie z towarzyszeniem orkiestry, panna Perron; 4. Trzech Budrysów. (Balada z Mickiewicza), utworu S. Moniuszki, odśpiewa p. Trochel z towarzyszeniem orkiestry, pod dyrekcją autora. — Część druga: Beatus Vir. Psalm w stylu Gregoriańskim, utworu G. Różnieckiego, wykonają dwa chóry i dwie orkiestry, pod dyrekcją autora (1szy raz), a) Wstęp. (Beatus Vir) chóry i orkiestra; b) Kwartet wokalny, odśpiewają P.*** i pp. Szczepkowski, Köler i Markowski, z towarzyszeniem orkiestry; c) Chór Męzki. (In Memoria) solowy; d) Adagio. (Pecator uidebit) na dwa chóry i dwie orkiestry; e) Finał. (Gloria patri) dwa chóry i orkiestra. — Część trzecia: 1. Uwertura. (C. Mol), Münheimera, wykona orkiestra, pod dyrekcją autora; 2. Solo Wokalne, odśpiewa panna Adela B***; 3. Arya, Utworu Kurpińskiego, odśpiewa pani Leskiewicz; 4. „Paradisi Gloria.” Utworu J. Stefanięgo, wykonają chóry i orkiestra, pod dyrekcją autora. — Solo zbiorowe, odśpiewają panie: J. Żylińska, Noch, Leskiewicz, Harasimowicz, i pp. de Frieze, Einert, Złotaszewski i Malinowski. — Początek o godzinie 7ej wieczorem.

— Magazyn Mód Nr. 16 wyszedł na widok publiczny i zawiera artykuły: Rodzina Robusti. — Wielkanoc pana K. Wł. Wójcickiego. — Korespondencya z Paryża. — Pogadanka tygodniowa. — Myśli. — Szarada. — Mody. — Nowości zagraniczne. — Opis ryciny. — Przypomnienia ogrodnicze. — Doniesienia i korespondencye.

— Czytamy w Kuryerze Wileńskim: Wielka ilość aktów w języku tatarskim, dotyczących się stosunków chanów krymskich z Rosyą, Litwą i Polską, i przechowywanych się w archiwum głównym w Moskwie, była dotychczas dla historii martwym skarbem. Dowiadujemy się, że Akademia Nauk w St. Petersburgu, za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych, postanowiła zdjąć z nich wie-

ryztelne kopie i w tłumaczeniu je ogłosić. Redakcyą tego nowego dyplomatarjusza, przyjął na siebie p. Wilaminow-Zernow, adiunkt katedry języków wschodnich. Będzie to świętyną przyczynęk do dziejów tych krajów, które przez tyle wieków były przedmurzem chrześcijaństwa w Europie, i piersiami synów swoich odierać musiały gwałtowne napady dzikich hord tatarskich i tureckich.

— Nowy tenor nazwiskiem Chrudziński, występuje teraz z wielkiem powodzeniem w Frejburgu.

— Komitet Towarzystwa Nowej Resursy zawiadamia szanownych akcyonaryuszów, że kupony płatne w d. 15 kwietnia r. b. Wypłacane będą w lokalu Resursy przez pomocnika sekretarza codziennie wyjąwszy dni Świątecznych od godziny 10ej do 1ej przedpołudniem i od 4-ej do 6-ej popołudniu poczynając od dnia 20-go b. m.

— Przeglądając ostatnie wiadomości, nadesłane w raportach Towarzystwu rolniczeemu od korespondentów okręgowych, znajdujemy ciekawe szczegóły pod względem ludności wiejskiej i różnych jej stosunków. Stan zdrowia w miesiącu lutym na wsiach nie był tak zadawalniający jak w poprzednich, a to głównie z przyczyny gwałtownych zmian powietrza. Panowały katary, gorączki tyfoidalne i kaszle; u dzieci panują odry, szkarlatyny i ospa wietrzna. Słabości te jednak nie zrzadzają wielkiej szkody, nie będąc uporczywymi. Łatwy zarobek we wszystkich niemal okolicach kraju, jaki ludność znajduje, chroni ją od przykrości niedostatku na przednowku, i wywiera nie mały wpływ na umoralnienie, tak że korespondent z Kozienickiego nadsyła pocieszającą wiadomość o zmniejszeniu się pijaństwa w jego okolicy, co nader widocznem jest ze zmniejszenia się spraw kryminalnych o pobicie i t. p. z pijaństwa wynikające występki.

— Regulacya celną Francyi i Anglii nie powinna pozostać bez wpływu na nasz handel zagraniczny; zniesienie np. cła od wełny we Francyi daje nadzieję, iż wełna nasza wystąpi do konkurencyi na targach francuzkich, ztąd spodziewać się należy korzyści dla producentów wełny. Dziś już kupcy zagraniczni czynią zakupy w głębi Rosyi i do syć często otrzymujemy wełnę przez Warszawę tranzitowo prowadzoną.

— Jak edycye najpoważniejszych nawet dzieł szybko wyczerpują się we Francyi ma-

my dowód na świeżo wyszłym czwartym wydaniu: „Précis de Chimie Industrielle par Payen.” Dziełko to w pierwotnem dwutomowem wydaniu przełożone zostało na język polski zdaje nam się przez p. Mitkiewicza, ale tłumaczenie dotychczas spoczywa w rękopisie. Nowe wydanie francuzkie liczy już obecnie cztery tomy, z których dwa ostatnie poraz pierwszy się okazują zawierając farbiarstwo, wyłożone w całej rozciągłości, z uwagą na obecny stan tego przemysłu.

— Pan J. Ohryzko wydawca ważnego dzieła „Volumina legum“ nie po przesłaje na prostym przedruku edycyi dawnej, ale wydaniem swoim zamierza objąć tomy dodatkowe i w tym celu rozpoczęto odpowiednie poszukiwania w Cesarskiej Bibliotece w Petersburgu.

— P. Stanisław Chodźko, niegdys profesor chemii w Paryżu, otrzymał pozwolenie wyrabiania soli azotu i fosforu, z odchodów ludzkich. Musi być bardzo przekonany o użyteczności swego pomysłu, kiedy dla niego porzucił nauczycielstwo i zajął się tak wstrętną czynnością. Metoda jego bardzo zbliża się do krystalizowania warzonki. Płyn rozrzedzony spada na wiązki chrustu i za pomocą promieni słonecznych przerabia się na sole.

— Rabin gminy Izraelickiej w Wilnie, Ascheterdam, ogłasza w liście do Redakcyi Ruskiego Inwalida, że w ostatnich miesiącach złożyło w Wilnie około 10000 izraelitów, uroczysty ślub wstrzymywania się od wszelkich spirytusów.

— Korespondent Towarzystwa Rolniczego z okręgu łowickiego donosi, że w jego okolicy zawiązała się współka między kilku w bliskości siebie położonemi gospodarstwami, w celu wyrabiania mleka na sery zagraniczne. Stowarzyszeni mają zamiar dostarczania do jednego ze środkowych folwarków, mleka, po każdym udoju i utrzymywania zdolnego fabrykanta, za złożeniem kaucyi. G. C.

Zamiar ten wpłynie na łatwość obdytu mleka w okolicy, i przyczyni się do usunięcia dzisiejszych pachciarzy, będących wielką dla gospodarstw mlecznych plagą.

— Gazety Paryzkie nader pochlebnie wspominają znowu o jednym z naszych współziomków Artyście, to jest o P. Henryku Dąbrowskim, fortepianiście. Oprócz tego jeszcze stawiają także na wysokim stopniu i kompozytę jego, z których przytaczają jako świe-

ale zawsze potwarz, a jabym chciała tyle tylko potępić ile potępić trzeba....

— Najzupełniej dzieję twoje przekonanie Heleno i chociaż mówiłam ci ile cenię powieściopisarzy lub poetów, którzy zbierając rozmaite rysy rzeczywistości, tworzą naucającą całość, to jednak przyznaję ci najzupełniej, że całość ta o tyle mię tylko zajmuje o ile widzę w niej *prawdę*, prawda bowiem nie ideał, była początkiem moich myśli, ona przedstawiała mi się w rzeczywistości, w historii kobiety najszlachetniejszej, która stała się ofiarą uczucia, a historiyą tę opowiedział mi sprawca jej nieszczęść, ze szczerością i prawdą nieporównaną.

— Ty mi więc opowiesz tę historiyą Maryo, ty darujesz moją pustotę przez wzgląd na różnicę naszych przyrodzonych usposobień.

— Któż lepiej odemnie rozumie te różnice? Jestto jeden z głównych elenentów pojawiających się najczęściej w walce uczuć, które ja śledziłam. Nie gniewam się więc na ciebie, tylko, ponieważ przedmiotem tej powieści jest świętej cnoty osoba, aby więc wrodzona pu-

stota twego charakteru, nie śmiała żadną płochą uwagą uchybić powadze tego opisu, musisz mi przyrzec, że będziesz poważną, nie dając ani na chwilę przystępu szatankowi ironii.

— Przyrzekłam, a Marya tak zaczęła.

Znałaś Heleno mego wuję, ten prawdziwy wzór ludzi; obie nieraz uwielbiałyśmy jego cnoty, jego poświęcenie dla dzieci które wychował tak starannie, jego ciche, samotne i wyłącznie obowiązkom oddane życie. Raz kiedy więcej niż kiedy, jego prawością i wyższością byłam zachwycona, wyraziłam mu szczerze moje uwielbienie: Nie mów tak do mnie Maryo, rzekł wzruszony, o gdybyś wiedziała kogo uwielbiasz! Ten, który tak życzliwy sąd twój otrzymał, jest... był zbrodniarzem. — Jestem pewną, rzekłam, że przez zbytek cnoty tak sądzisz się kochany wuju, bo czyż mogłabym twoje wyrazy wziąć na seryo.

— Bierz najzupełniej na seryo i abyś więcej w podobny błąd wprowadzoną nie była opowiem ci moją historiyą.

Wiesz, że urodziłem się w Litwie, syn zamoznego obywatela w Kowieńskim, oddany byłem wczesnie do szkół w Wilnie, następnie przeszedłem uniwersytet, ów uniwersytet naówczas tak sławny, którego pamięć w dziejach oświaty naszej nigdy nie zaginie; nie obrałem sobie wyłącznie żadnego przedmiotu, nie potrzebowałem bowiem rachować na żaden zawód, będąc jedynakiem bogatych rodziców, ale uczęszczałem na wszystkie wydziały, a wrodzona bystrość mojego pojęcia dozwoliła mi wkrótce nabyć rozległych i wszechstronnych wiadomości. Wykształcenie to, obok zalet dobrego wychowania, czyniło mnie ulubieńcem towarzystw, kochano mnie powszechnie a psuto jeszcze bardziej, pojmujesz Maryo, iż w takim położeniu przy młodzieńczej żywości i wrażliwości, charakter mój nie mógł się ustalić, bogata pomoc z domu rodzicielskiego mnożyła jeszcze okazy zepsucia i trzeba było tak szczególnego wpływu, jaki pozostawiło w mojem sercu pierwotne macierzyńskie wychowanie, abym nie wpadł w zupełną zgubę. Wśród tego umarł mój ojciec, matka moja powołała mnie

tniejsze: Danse asiatique, Conte de salon, romans bez słów i Marsz heroiczny. Ostatni koncert p. Dąbrowski dawał w sali Hertza d. 23 z. m. i przyjęty był z nadzwyczajnym zapalem.

— Piszą z Moskwy o popularnych odczytach professorów tamtejszego Uniwersytetu p. Babst profesora ekonomii politycznej, który wykłada swój przedmiot dla kupców i rzemieślników, p. Kilarryi profesora technologii, o handlu; p. Wyzińskiego (ziomka naszego) profesora historii powszechnej, o historii Anglii w XVIII wieku, i p. Lubimów profesora fizyki, o świetle, magnetyzmie i elektryczności.

— W Petersburgu ubiegają się o miejsce na takież same odczyty, za krzesło płacą po pięć rubli. Pp. Pogodin i Kostomarow czytali ważne rozprawy historyczne, pierwszy o cesarzewiczcu Aleksym synie Piotra W. i drugi o początku rodu Ruryków.

„Praktisches Wochenblatt” Gazeta rolnicza wysoko przez Niemców ceniona, zawiera spozstrzeżenie, że promienie słońca padając przez długi czas na narzędzia rolnicze jak kosy, sierpy, noże i inne ze stali wyrabiane lub stalowane, odhartowują takowe a przez to ostrze tępi się z łatwością; ale co jest najosobliwszem że światło księżyca wpływa także na stal w szkodliwy sposób i piła jednę noc tylko leżąc wystawiona na promienie księżyca w pełni popaczy się i skrzywi.

— W teatrze Rozmaitości grano onegdaj komedią p. Stanisława Bogusławskiego p. t. „Opieka wojskowa” dobrze już naszej publiczności znaną. Rolę Porucznika Letkwicza przedstawiał pan Linkowski i oddał ją po mistrzowsku, szczególnie odegranie sceny, aktu IIgo w której Letkwicz oświadcza się pannie Agrypinie nie pozostawało nic do życzenia, co też publiczność uznając, wynagrodziła go hucznie oklaskami i wielokrotnem wywołaniem.

— Jużemy kilka razy mieli sposobność wypowiedzieć zdanie nasze o grze tego utalentowanego artysty, robiliśmy przecież zawsze to zastrzeżenie że tylko wielokrotne wystąpienie pana Linkowskiego, może nas utwierdzić w naszej dobrej o nim opinii, lub ją w niekorzystny dla niego zmodyfikować sposób. Otóż przyjemnie jest nam wyznać że widziawszy go tyle razy występującego na scenie naszej, w niczem nie zmieniliśmy zdania naszego o grze jego; że mu przyznajemy ta-

lent wielostronny i niepospolity i że winszujemy dyrekcji naszego teatru jeżeli, jakieśmy słyszeli stale go dla tutejszej sceny zaangażowała.

— Antonina z Zagrobów Garnier, przeżywszy lat 22, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona ŚŚ. Sakramentami, w dniu 13-ym b. m. przeniosła się do wieczności.

— Władysław Zaleski, student CESARKO-Królewskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej, w wieku lat 23 przedonędaj życie zakończył.

— Kazimierz Monkiewicz, konduktor Pocztańtu Warszawskiego, w wieku lat 50, przedonędaj życie zakończył.

— Dziś odpłynęło na dół rzeki Wisły statkiem parowym Płock osób 50, zaś w górę statkiem Narew osób 25.

— W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 672, wyjechało 324.

— Wczoraj w teatrze Rozmaitości po komedii Odludki i poeta, przywołana panna Ziwołka, pp. Rychter, Bodurkiewicz, Chomański i Ostrowski; po komedii Żona która nienawidzi męża, pani Ziemńska, panny: Popiel 3-kroć. Ziwołka i Dobrzańska, pp. Stolpe, Chomiński i Ostrowski; po krotoczwili Ulicznik Warszawski, pani Mazurowska, panna Figarska i pan Damse.

WIADOMOŚCI

TYCZĄCE SIĘ INSTYTUTU MUZYCZNEGO W WARSZAWIE.

Dalszy ciąg ofiar.

57. JW. JX. Żyliński Arcy-Biskup Mohylewski, Metropolita kościołów Rzymsko-Katolickich w Cesarstwie, nadesłał jedno stypendyum Archi-Dycecyalne Mohylewskie 300 rs., z nadmienieniem, że po zebraniu jeszcze więcej na ten cel ofiar, takowe nadesłane zostaną.

58. JW. JX. Myśliński Administrator Dycecyi Płockiej nadesłał jedno stypendyum Dycecyalne Płockie rs. 300 59. L*** rs. 500.

60. W. Adela Boudel, łącznie z amatorami w mieście Zgierz, urządziła koncert w dniu 18 marca r. b. z którego zebrano fundusz rs. 440, nadto ze składek wpłynęło rs. 60, ogólna zatem summa rs. 500, przesłano do A. Rawicz et Comp. w Warszawie.

61. Komitet Resursy w Radomiu, z urządzonem w dniu 4 lutego r. b. balu, tymczasowo zebrana kwotę 900 przeznaczoną na 3 stypendya Protektorskie, pod imieniem Resursy Radomskiej, przesłał na ręce A. Rawicza et Comp. Po zupełnem zaś ściągnięciu reszty dochodu z powyższego balu i zamknięciu rachunków, takowa również zostanie odesłana. Uwaga. W wiadomościach o Instytucie Muzycznym pod Nr. 11 mylnie doniesiono o odbywym w mieście Radomiu koncercie w dniu 4 lutego r. b. na rzecz Instytutu Muzycznego Warszawskiego, gdyż w dniu tym nie koncert, lecz bal, o którym powyżej mowa, w Radomiu miał miejsce, koncert zaś, którego rezultat podotąd

nie jest wiadomy, odbył się dopiero w dniu 26 marca r. b.

62. Komitet Resursy w Kaliszu, dodatkowo do przesłanej już z balu summy rs. 475 i złożonej przez W. Rościńską Rejentową z Kalisza summy rs. 65 kop. 50, nadesłał rs. 59 kop. 50, złożone przez JW. hr. Gurowskiego i W. Czartkowskiego z życzeniem utworzenia z ogólnej summy rs. 600, dwóch stypendiów protektorskich, od wyboru Komitetu Resursy zawisłych.

63. Komitet Resursy w Suwałkach, urządził w mieście Suwałkach w dniach 17 i 18 marca r. b. zabawy muzyczne, z których zebrany fundusz rs. 300, przesłany został do D. H. A. Rawicz et Comp.

64. Komitet Resursy w Płocku, urządził w mieście Płocku bal i koncert amatorski, z których jak również i z dodatkowych składek wpłynęło w ogóle rs. 900, która to kwota do A. Rawicza et Comp. odesłana została.

65. Komitet urządzający wieczór Muzyczny w mieście Krośniewicach w dniu 15 kwietnia r. b. dać się mający tymczasowo przesłał kwotę rs. 150, z nadmienieniem, że w właściwym czasie nie omieszkają donieść o rezultacie ostatecznym tego wieczoru i odesłać pozostały fundusz.

66. Komitet urządzający zabawy muzyczne w mieście Maryampolu, przesłał tymczasowo czystego dochodu z danej zabawy muzycznej rs. 182 k. 5, z nadmienieniem że dopełni summy potrzebnej dla utworzenia stypendyum powiatowego.

67. W mieście Janowie w gubernii Lubelskiej, staraniem WW. Przegalińskiego i Buczyńskiego urządzoną zabawę muzyczną, z której przesłano rs. 300.

68. Borkowski, dyrektor teatru w Kijowie, urządził przedstawienie teatralne na korzyść Instytutu Muzycznego Warszawskiego, z którego dochód czysty rs. 310 k. 25.

69. JW. Hołowińska i JW. Marszałkowska Butowicz w Kijowie, urządziły koncert w Kijowie, z którego dochód po opłaceniu kosztów rs. 708 k. 50.

70. W. Kocipiński łącznie z amatorami artystami w Kijowie, urządził koncert w Kijowie w dniu 21 stycznia r. b. z którego dochód czysty rs. 128 k. 50.

71. Z Wielkiego księstwa Poznańskiego, składka zebrana przez JW. hrabinę Maryę Kwilecką i W. pułkownikową Skarżyńską rs. 111 k. 10.

72. Od Polek w Petersburgu zamieszkałych, nadesłano jako pierwszą połowę stypendyum rs. 150.

73. Powiat Pułtuski, za pośrednictwem JW. Prez. Rady Szereg. Pułtuskiej, Karniewskiego rs. 1637 k. 58 1/2.

74. Powiat Stopnicki, za pośrednictwem W. E. Rożyckiego rs. 168.

75. Powiat Koniński, za pośrednictwem W. Mierzyńskiego z Wąsosz, nadesłał drugą połowę stypendyum rs. 150.

76. Powiat Ostrołęcki, za pośrednictwem JW. Kosobudzkiego członka dep. Szlach. tegoż powiatu, składka zebrana z powiatu wynosi rs. 30.

77. Powiat Mławski gubernii Płockiej, za pośrednictwem JW. Deputata Zdźarskiego, nadesłał stypendyum powiatowe rs. 300.

78. Mieszkańcy miasta Ostrowa, w powiecie Ostrołęckim, nadesłali składkę rs. 26.

79. Gmina Strzelecka, powiatu Gostyńskiego, przesłała składki rs. 50.

80. JW. Marszałek Radomyński Jaroszewicz, przesłał rs. 300.

81. Hrabia Karol Olizar, z miasta Korosztyszowa na Wołyniu przesłał rs. 600.

82. Pułkownik Tarnowski z Wołynia przesłał rs. 50.

83. Jadwiga Łuszczewska z Warszawy ofiarowała rub. srebr. 25.

do siebie chcąc ona znaleźć we mnie pociechę, pomoc i opiekę, a wysokie wyobrażenie jakie listami memi dałem rodzicom o sobie, czyniło tę jej nadzieję najzupełniej ugruntowaną. Przyjechałem więc zamierzając istotnie zastąpić ojca w zarządzie rozległego majątku. Przy matce mojej bawiła młoda osoba, sierota po zmarłym w sąsiedztwie dzierzawcy, którą matka moja wychowała. Była to nadzwyczajnej urody panienka, od pierwszej chwili uderzyła mnie swoją pięknoscia, a wdzięk jej układu, słodycz i godność w obejściu podbiły mnie zupełnie. Pokochałem Annę, (takie było jej imię), wymawiając ten wyraz dreszcz mię dziś przejmuję. Czyż pokochałem ją istotnie, czyż można nazywać miłością, zajęcie młodego, rozbałamuczonego człowieka, którego urok powierzchowności pociągnął pierwej, niż zdołał zdać sobie sprawę ze swego serca? Świat jednak nazywa to miłością i ja tak nazwałem, nie tylko przed sobą ale i przed Anną, nie tylko przed Anną ale i przed matką. Ta ostatnia rychło z postrzęgła moje zajęcie a lękając się o los dziewczicy którą kochała jak własną córkę, za-

pytała mnie szczerze; od razu oświadczyłem jej, że nie biorę tego na lekko, iż Anna zajęła mnie na seryo a szczęście moje dotąd zależy tylko od zezwolenia mej matki. W istocie pewien byłem serca Anny, niewinna, cnotliwa uwierzyła mojemu uczuciu a widząc, że szanowna jej opiekunka nie jest temu przeciwną, ze swobodą oddała się najśłodszym nadziejom. Byliśmy szczęśliwi: ja złudzeniem, ona prawdą. Ślub dopiero zmienił te stany serc naszych, wieczna przysięga wyrzeczona płochemi usty przeniosła prawdę na moją stronę, a złudzenie na stronę Anny, złudzenie które dziwnem zrzędzeniem Opatrzności przedłużyło się nad podziw.— W kilka miesięcy po ślubie, czując że włożyłem na siebie więzy niedogodne mojej zepsutej naturze, wymyśliłem sobie daleką podróż pod pozorem objazdu rozległych majątności, które mieliśmy na Wołyniu po dziadku. Anna przyjęła ten zamiar jako konieczność, jako ofiarę, z delikatnością właściwą sierocie i żonie, cierpiała wiele, ale niedomyślając się powodów cierpiała tylko nad rozdziałem.... Umiąłem utrzymać ją w tem przekonaniu, li-

sty moje napelnione były opisami realnych zatrudnień i kłopotów, które niby pochłaniały dni całe, wiara matki mojej w moją prawość utwierdzała Annę w spokoju, pełnym łez i tęsknoty. Tak mijały miesiące; tak minął rok cały. Był to czas właśnie niezmiernego ożywienia na Wołyniu, tu znowu jak w Litwie i więcej jeszcze, stałem się ulubieńcem towarzystw, a mianowicie ulubieńcem kobiet. Sprzecznosc tego położenia z cichem i domowem w jakie wszedłem bez rozważa, nadawała usposobieniu mojemu jakiś charakter buntu i niepojętej gwałtowności, nie znałem granic w moich namiętnych uniesieniach, plątałem życie w tysiączny sposób mieszając małżeństwa, drecząc i rozbudając najniewinniejsze serca. Nie powiem ci Maryo, żebym w tem wszystkim sam był obojętny, cierpiałem wiele, cierpiałem nawet przez wyrzut sumienia, ale wszystko było tak przelotne, tak nietrwale wśród burzy i namiętności, która coraz nowe poruszała fale, że na seryo cieniu moralnego uczucia w tem wszystkim uznać nie mogę. Anna tęskniła i wierzyła; przez ten czas urodziła nam się

- 84. F. z Warszawy przesłał rs. 25.
 - 85. Franciszka Choromańska z wsi Kunice ofiarowała rs. 25.
 - 86. Władysław Korsun, Leśni. gub. w Permie, przesłał rs. 25.
 - 87. Marszałek powiatowy Łucki, Wincenty Korwin Piotrowski, przeznaczył od siebie sumę stypendyjalną ze składek obywatelskich na bal ofiarowany przy pożegnaniu tegoż Marszałka zebraną rs. 300.
 - 88. Deputat Gadon w Kownie, zebrał i nadesłał składkę w ilości rs. 100.
 - 89. Wernicki z Odessy nadesłał rs. 25.
 - 90. Dyrektor Gimnazjum Realnego w Warszawie nadesłał składkę rs. 74 k. 55.
 - 91. Dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie nadesłał składkę rs. 50.
 - 92. Dyrektor Komory Nieszawa, nadesłał składkę od urzędników rs. 45.
 - 93. Od Bractwa Willanowskiego rs. 30.
 - 94. Zgromadzenia Warszawskie: Stolarzy, Szczotkarzy, Felczerów, Białoskórników, Rękawiczników, Malarzy złożyli w ogóle rs. 113 k. 17 1/2.
 - Ze Składek Cząstkowych.
 - 95. Od Nieznajomego, oraz ze składki z d. 1 kwietnia r. b. w Warszawie rs. 5.
 - 96. W Warszawie w dniu 4 marca, w dniu imienia P. Juliana Ch. rs. 10 k. 50.
 - 97. W Warszawie w dniu 7 marca z posesyi N. 467 i 949 rs. 23.
 - 98. W Warszawie w dniu 16 marca od E. stosownie do życzenia ś. p. Teodory L. rs. 15.
 - 99. Od W. K. z Niemirowa na Ukrainie rs. 25.
 - 100. Od Polaków zamieszkałych w Kronstadsie rs. 12.
 - 101. W Warszawie dnia 24, 29 i 30 stycznia złożono z cząstkowych składek rs. 12 k. 75.
 - 102. Z dnia 1, 5, 13 i 20 lutego złożono z cząstkowych składek rs. 24 k. 75.
 - 103. Z dnia 31 stycznia r. b. złożono z cząstkowych składek rs. 16 k. 35.
 - 104. Dnia 30 marca r. b. złożono z cząstkowych składek rs. 10.
- Za zgodność z oryginałem w aktach Instytutu Muzycznego Warszawskiego złożonym poświadczą
Dyrektor, Apolinary Kątski.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A Z Y A.

Hongkong, 28 lutego. Przedwczoraj przybył tu generał Montauban dowódca wojska francuzkiego, przeznaczonego do udziału w wyprawie. Głównego angielskiego korpusu oczekują tu dopiero w końcu marca lub w kwietniu. Angielska parowa wojenna fregata „Imperieuse” o 51 armatach, pod flagą admirała Jones 22 t. m. odeszła z tąd do Schanghae. Ma sześć łodzi, każda na 100 ludzi, przenośne schodki do wylądowania, lawety do obelężniczych 32 funtowych armat i wielką ilość amunicji i innych potrzeb wojennych.

Z Schanghae cztery angielskie wojenne okręta. „Samson,” „Actaeon,” „Algerine” i „Dove” odplynęły z zapieczętowanymi rozkazami. Niewątpliwie, że celem ich jest reko-

gnoskowanie ujścia Pejho. Inni twierdzą, że mają obsadzić część kraju u drogi morskiej Pitschili w prowincyi Schanjung, ażeby tam założyć depot dla korpusu ekspedycyjnego. Chińczycy podobno działa forteczek Taku użyli na wzmocnienie fortyfikacyi Tientsin.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 12 kwietnia. Odpowiedź Austrii na okólnik p. de Thouvenel z 13 marca, w przedmiocie przyłączenia Sabaudyi i okręgu Nicei do Francyi, przysłaną została do Paryża. Gabinet austriacki niema nic przeciw przyłączeniu o ile to jest skutkiem dobrowolnego ustąpienia Piemontu, nie zaś wpływem głosowania powszechnego.

Co się tyczy neutralności Szwajcaryi i okręgów Chablais i Faucigny, hrabia Rechberg wyraża życzenie, aby rząd francuzki, stosownie do obietnicy uczynionej przez p. Thouvenel utrzymał gwarancje zastrzeżone traktatami. (Nord.)

F R A N C Y A.

Paryż, 12 kwietnia. Jak wiadomo nie zawsze wierzyć należy iż w prawdziwym położeniu spraw politycznych punktem kulminacyjnym jest ten właśnie, o którym najwięcej mówią dzienniki.

Nie trzeba zatem wierzyć iżby sprawa Sycylii zajmowała teraz szczególniej dyplomatów. Wiadomości o powstaniu w Sycylii są sprzeczne. *Times* twierdzi koniecznie, iż wszystko skończone, ale czy *Times* mówi szczerze? Wątpię. Doniesienia z Sardynii są także przesadzone. W ogóle sądzić należy, iż powstanie jest znaczne i że choć wojska neapolitańskie zwyciężyły, nieskończono jeszcze ze wszystkim.

Rozeszła się pogłoska dzisiaj, iż hr. de Persigny przedłuży swój pobyt we Francyi, a nawet iż wcale nie powróci do Londynu. Pogłoska ta potrzebuje jeszcze potwierdzenia, ale prawdą jest, iż poseł nasz był w ostatnich czasach trochę oziębły z angielskim ministerstwem.

Rozkaz dzienny generała Lamoricière do armii papieżkiej, jest przedmiotem żywych sporów w prasie francuzkiej i zagranicznej. *Constitutionnel* twierdzi, że król sardyński ma zamiar powierzyć arcybiskupowi genueńskiemu misję do Rzymu, prałat ten, mgr. Charvaz, jest dawnym nauczycielem króla Wiktora Emanuela, ale, nieszczęściem nie ma prawdopodobieństwa, aby ta misja udała się lepiej niż poprzednie. (Nord.)

H I S Z P A N I A.

Madryt, 12 kwietnia. Syn generała Ortega, podał prośbę do królowej, aby ojcowi jego darowała życie. Wieśniacy poszukują zbiegłych.

Dnia 6go t. m. generał Mondinetta przybył do Palmy i objął dowództwo nad wojskami Balearskimi. W Palmie pozostawił batalion Aragonii, a z pułkiem Valencia udał się 7go do Mahon.

Dziennik *Espana* opowiada, że generał Ortega 29 marca ściągnął ze skarbu państwa 40,000 piastrow, niby na kosztą ufortyfikowania Mahon. Z tej summy zatrzymał sobie 27,000 piastrow w złocie i te znalaziono przy nim gdy go aresztowano. Dalej donosi *Espana*: Chodzi pogłoska, iż niewyczerpana dobroć królowej, rozciągnie się na wielu spiskowych, między innymi na generała Elio. Na prośbę margrabiego Alcanias, utaskawiła królowa syna hr. de Sobradiel. Tenże dziennik donosi: Generał Elio powiedział tym którzy go aresztowali, że zdradziecko został oszukany. Zapewniano go bowiem, że kraj cały powstanie. (Nord.)

Madryt, 11 kwietnia. Generał Ortega będzie jutro przeprowadzony do Tortosa i tam sądzony.

Starają się bardzo schwytać hr. Montemolin i jego braci i nie tracą jeszcze nadziei. Spokojność panuje wszędzie. Demarkacja granic w okolicach Ceuty ułożona została zgodnym sposobem. Część kraju odstąpiona Hiszpanii przez sułtana Marokańskiego, ma być warta 300 milionów realów. (Nord.)

T U R C Y A.

Konstantynopol, 12 kwietnia. Porta przewidywać może bliskie przesilenie w swym chrobrliwym stanie, wyteżając siłę ostatek, znowu się uzbraja. Niepokojona coraz żywszym ruchem ludów słowiańskich, zaczynających się coraz jawniej wydzielać z zamętu różnych żywiołów tureckie państwo składających, nakazała posłać 20 batalionów do Rumelii dla wzmocnienia armii mającej pod Sofią główny punkt zborny. Równocześnie prawie z tym rozkazem, przybyła do Konstantynopola wielka deputacja serbska, która jako domiesliśmy dawniej, wyjechała z Belgradu z ważnymi do Porty żadaniami względem uznania dziedziczości tronu serbskiego, wydalenia z Serbii Turków i t. d. słowem żadaniami dawniej przez nas wymienionemi, a mającymi na celu uzyskanie większej niezależności Serbii. Urzędowy *Journal de Constantinople*

córeczka, która wątłe zdrowie wielką część myśli osieroconej jej matki zajęło, ale dla serca nie było w tem pociechy, bo kobieta najwięcej właśnie wtedy cierpi, kiedy nikt trosk jej i obawy nie podziela. Była tam jednak matka moja, ta jedna słodziła życie Anny a ja w podłości mojej, przekonaniem tem zupełnie się uspakajałem. W rok potem zmuszony interesami wróciłem; nie było ani słowa wymówki, ani cieniu nieufności między nami, ale znalazłem Annę bardzo mizerną, pobladłą i nie ledwie jakby pochyłą; oczy jej przygasły a świeżość cery prawie zniknęła; matka zaś moja bardzo zbliżyła się do grobu. Oba te anielskie serca nie śmiały mi wyrzucać, nie śmiały ani na chwilę wątpić, ale cierpiały w milczeniu, a cierpiały nad siły. Jam to czuł, a raczej *poznał*; ale tak rozbałamuciona była moja natura, tak przywykłem do życia passywi, wrażeń i rozrządzeń, iż nie mogłem długo utrzymać się w miejscu. Po kilkumiesięcznym znów pobycie, załatwiwszy w ogóle gospodarskie interesa zacząłem naprowadzać matkę i Annę na myśl nowego rozdziału, przedstawi-

łem im konieczność ulepszenia majątku a zatem potrzebę zwiedzenia różnych zakładów gospodarskich zagranicą, wyszukania zdolnego rządcy i tysiączne inne powody, które przedstawione ze zwyczajną zrzędnnością, zimno i spokojnie jak konieczność obowiązkowa, przekonały od razu te drogie i dla mnie tylko żyjące istoty. Wyjechałem więc znowu naprzód do Niemiec, gdzie mnogość zakładów rolniczych uprawiała niejako dłuższe zatrzymanie się moje, rzeczywiście jednak urozmaicałem pobyt mój w tysiączny sposób, oddając się jak zwykle, to rozrządzeniom towarzyskim, to zajęciom serca. Anna pisywała bardzo często, w listach jej panowała zawsze ta sama niezachwiana wiara, ta sama niewyczerpana miłość, tylko tęsknota mallowała się coraz silniej, coraz żywiej. Czytając te listy tak pełne serca i delikatności, nie mogłem wstrzymać się od uwielbienia w nich pięknej natury kobiety. Jakże, szczególnie, mówiłem, stworzona jest ona do wiary, miłości i poświęcenia; pieściłem się jak artysta z obrazem tak cudnej kreacyi, jak filozof rozważałem w tem mądre zamiary Bo-

ga, a uniesiony zachwyceniem odpowiadałem Annie słowami najwyższego uczucia, usiłowałem wnieść się artystycznie do wzniosłego jej nastroju. Obok egzaltacyi była w tem jeszcze i nadzieja, że ją tym sposobem pocieszę zdołam i pogodzić moje występne szczęście z jej szczęściem. Bóg jednak inaczej rozrządził, fałsz jakby jad jaki wlewał się do niewinnego serca Anny, ona wierzyła wszystkiemu, a więc kochała coraz więcej, a więc tęskniła coraz więcej. Jedną z wielkich przyczyn jej rezygnacyi, było to przekonanie, iż jako uboga nie powinna w niczem stawać na przeszkodzie powodzeniu mojemu, a dwoje małych dzieci, któremi nas Bóg obdarzył, ustalało w niej to przekonanie pod wpływem macierzyńskiej troskliwości.

(Dokończenie nastąpi.)

wyraża się z wielką niechęcią o tem poselstwie serbskiem i jego żądaniach. Zresztą listy z Konstantynopola mówią o zmianach w dyplomatycznym ciele Konstantynopolitańskim; poseł austriacki baron Prokesch ma wkrótce opuścić to miasto, oddalając się za urlopem, a w czasie jego niebytności ma go zastępować hrabia Ludolf z Paryża przybywający; sprawujący dawniej interesa miast hanzeatyckich p. Mortmann, mianowany został członkiem wielkiej Rady Handlowej; natomiast nadzwyczajny poseł turecki przy dworze Pruskim, Aristarchi-bej został tam mianowany posłem.

Konstantynopol, 14 kwietnia. Nieporządki które się tu wszczęły w pierwszy dzień świąt wielkanocnych trwają aż do dzisiaj.

Jeden dom katolicki zburzony został, padło bowiem na niego podejrzenie, że obelga uczyniona greckim wyznawcom z tamąd pochodziła. Oczekują z niespokojnością niedzieli. Policja przedsięwzięła środki ostrożności. Zdarzenie to zresztą niema znaczenia politycznego.

Sułtan przywołał z wygnania Omera Baszę i ma go mianować dowódcą armii rumelskiej, w przewidywaniu możliwych wypadków. Parlament rumański będzie rozbiierał projekta dotyczące się: kolei żelaznych, utworzenia banku handlowego i kredytu ruchomego.

Projekta te przyjęte dobrze.

Prawdą jest, że ulemowie podali petycję na korzyść Maroko. (Sch. Zeit.)

W Ł O C H Y.

Rzym, 10 kwietnia. Jenerał Lamoricière wydał rozkaz dzienny do wojska papieżkiego, w którym mówi, że posłuszny wezwaniu Ojca św. idąc za głosem katolików, napowrót pochwylił oręż do ręki, Chrześcijaństwo jest życiem cywilizacji; rewolucya zagraża Europie jako niegdys zagrażał jej islamizm.

Turyń, 9 kwietnia. Ministerstwo handlu i rolnictwa na nowo ustanowiono. Deputowany adwokat Tomasz Corsi mianowany ministrem bez wydziału. Nota gabinetu sardyńskiego do Rzymu, żąda obok wydania więźniów, także i żołnierzy rodem z Romanii pochodzących.

Marsylia, 11 kwietnia. Przybył statek pocztowy który opuścił Neapol d. 7 kwietnia.

Dziennik urzędowy neapolitański z 6 kwietnia potwierdza wiadomość o uśmierzeniu powstania w Palermie.

Dziennik ten zawiera następujące szczegóły: Powstańcy d. 4 kwietnia o godzinie 5 arno uderzyli na wojska. Zabili naprzód 7 żołnierzy i jednego żandarma, potem odparci przez wojska, zamknęli się w jednym klasztorze, który obarykadowali. Batalion 6 pułku liniowego, uderzył na nich, ale poniósł znaczne straty i cofnął się. Natenczas bateria artylerji otworzyła wyłom w murach klasztoru, który został wzięty szturmem wraz ze wszystkimi powstańcami. W czasie bitwy utworzyły się bandy w okolicach Palermo, dla zrobienia dywersyi, ale zostały pobite i rozpedzone.

Dziennik urzędowy nie wspomina nic o Mesynie.

Donosi, że generał Salzono ogłosił Palermo w stanie oblężenia i dodaje, że według depeszy telegraficznych otrzymanych ze wszystkich innych prowincyj Sycylii, mieszkańcy wszędzie zachowują się spokojnie, tak jak i mieszkańcy Palermo zachowywali się podczas walki.

Marsylia, 12 kwietnia. List otrzymany z Neapolu donosi, że walka w Palermo była bar-

dzo krwawa. Większa część powstańców zginęła na barykadzie. Kilku zakonników pochwycono w klasztorze i uwięziono. Posyłają ciągle wojsko z Neapolu. Statki handlowe wzięto w rekwizycyę w tym celu.

Armia w Sycylii wynosić będzie 30000 ludzi. Gubernator Książę Castelcicala wrócił na swój urząd. Mówią że żądał, aby książę z rodziny królewskiej został gubernatorem Sycylii.

Generał Filangieri miał z Królem konferencyę. (Nord.)

Turyń, 12 kwietnia. Generał Garibaldi interweniował na nowo o odstąpienie Nicei; twierdzi że głosowanie odbędzie się pod naciskiem Francyi, i gani postępowanie gubernatora Nicei, jako ubliżające wolności głosowania. W następstwie proponuje odroczenie odwołania się do woli ludu.

Propozycyę tę odrzucono, równie jak i kilka podanych wniosków o naganę postępowania rządu. Znaczną większością postanowiono następujący porządek dzienny:

Izba spodziewa się że rząd zachowa gwarancye konstytucyjne i postara się aby głosowanie w Sabaudyi i Nicei, odbyło się z zupełną swobodą; poczem przechodzi do porządku dziennego.

Dzisiejsza *Gazette de Nizza* donosi, że Niceę opuszczą zarówno francuzkie jak i sardyńskie wojska, aby zabezpieczyć zupełną wolność głosowania.

Rzym, 13 kwietnia. Wczoraj miała miejsce wielka manifestacya na pamiątkę powrotu Papieża w 1850 r. Papież otoczony licznym tłumem, udał się do San-Angelo; tam Jego Świątobliwość celebrowała mszą św. i dała komunię pięciuset osobom. Wracającego do Watykanu spotykano oklaskami. Wieczorem miasto było uilluminowane. (Nord.)

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

Marsylia 13 kwietnia. Statek *Meander* zawiązał od naszego portu, był on zatrzymał się na chwilę w porcie Messyny i potwierdza wieść o powstaniu, które wybuchło w tem mieście 8go kwietnia. Agent portowy francuzki i 3ch majtków, którzy z nim wysiedli na łód wystawieni byli na strzały powstańców, powracając z konsulatu francuzkiego. Jeden majtek był raniony. W nocy z 8go na 9ty słyhać było ciągle strzelanie z armat i ręcznej broni.

Madryt, 13 kwietnia. P. Thouvenel przesłał królowej powinszowanie w imieniu cesarza Napoleona z powodu szczęśliwego uśmierzenia zamachu Ortega. Kabrerano powrócił do Londynu, Cariona rozstrzelano w Palencia, Trystana ścigają w Katalonii.

Paryż, 14 kwietnia. Ciało prawodawcze przyjęło większością głosów 238 przeciw 6, projekt prawa ustanawiający kontyngens wojskowy na 100 tysięcy ludzi.

Londyn, 13 kwietnia. Agencya *Reutera* ogłasza depeszę z Paryża w treści, że Francya wystosuje do państw, które podpisały traktat wiedeński, memorandum wykazujące sposobem strategicznym, że gdyby Francya chciała kiedykolwiek zagrozić neutralności Szwajcaryi, potrafiłaby to zrobić mimo gwarancyi zastrzeżonych traktatem 1815 r.

Memorandum podaje jako dowod swego twierdzenia, że droga wojeuna prowadząca dziś z Francyi do Niemiec przez Szwajcaryę nie idzie już przez terytorium Faucigny ani Chablais, ale przez ziemie niewłączone do neutralnych okręgów.

P. Thouvenel spodziewa się tym sposobem dowieść, mówi depesza że przyłączenie Sabau-

dyi nie narusza wcale położenia strategicznego Szwajcaryi i nie przedstawia takich niebezpieczeństw, jakich obawia się Rada związkowa.

Turyń, 13 kwietnia. Król Wiktor Emanuel w swym objęździe uda się z Florencyi do Bolonii, i zwiedzi Legacyę. Depesza z Rzymu z 13go t. m. donosi, że książę de la Rochefoucauld ofiarował Papieżowi 12 armat żłobkowanych. (Nord. Ind. Belge.)

Listy o gubernii Płockiej.

III.

Miasto Ostrołęka.—Ziemia Kurpiów w dawnej puszczy Zagajnicy.—*Miasto Myszyniec.*—*Wsie:* Dąbrowa.—Niedźwiedz.—Maciejowa Szyja.—Bandysie.—Jazgarka.—Starczałka.—Golanka.—Grale.—Kadzidło.—Tatary.—Rnda.—Jęglowiec.—Szafarnia lub Szafarczyńska i Śwędrowymost.—Uroczyska: Popielarze.—Głuszec.—Białuszny lasek.—Szwedzka góra.—Groby.—Kopanogóra.—Złodziej.—Krzyżak.—Lubnykat.—Płody.—Janeczek.—Czary.—Żale.—*Jelenie góry i Gadomskie borki.*—*Bagno Karaska w miejscu dawnego miasta.*

Wiosna rozkwita i przyroda budząc się do życia, wabi pana ziemi do pól, łąk i lasów dla pokazania mu cudów, jakie Bóg dla codziennie tworzy. Rzeki puszczające, ptaki z krajów dalekich przylatujące, łąki i pola zieleniące się, oraz nowe życie całej przyrody, czyż nie są cudami godnymi podziwu i serdecznego powitania?

Podziwiamy twórczość gieniuszów ludzkich i olbrzymie ich pomysły, wielbimy dzieła sztuki; lecz czemże one są w porównaniu z zjawiskami przyrody? cząstką małą ich ogromu, naśladownictwem ich twórczości i przybliżeniem się do ich piękna. Inaczej to być nie może, bo gieniusz rozumu ludzkiego, jest tylko częścią doskonałości Boskiej.

W każdym przedmiocie szukamy piękna, lecz jeśli przedmiot wyraża myśl nam obcą to i pojęcie jego musi być fałszywe. Dzieła sztuki dokonane pod wpływem odmiennej od naszej przyrody i z wzorów nam obcych nie są dla nam zrozumiałemi, bo nie mogą wykazać nam całego swego piękna.

Piaski kraju naszego, ponure bory, strumyki olszyną ocienione, błotne łąki i niwy, gdzie niegdzie chatami kmiotków lub dworkiem szlacheica zabudowane, mają więcej dla nas powabu, dla tego że są swojskimi, niż żyźne pola i łąki belgijskie, ogrody niemieckie, pałace neapolitańskie i weneckie.

Dla tego też przedsięwzięliśmy naszą piękną ziemię obejrzyć i opisać wszystko to, co nie wszystkim nam jest znane, a jednak godne jest bliższego poznania, bo ma swe piękno, które posłużyć może dla wieszczów, malarzy i innego rodzaju artystów do utworzenia pięknych swojskich dzieł sztuki.

Poznawszy gubernią augustowską, traktem bitym Kowieńsko-Warszawskim wjedźdżamy do gubernii Płockiej, gdzie *Ostrołęka* pierwsze z miast tutejszych nas powita. Starożytna ta osada, przez książąt mazowieckich do rządu miast wyniesiona, leży na lewym brzegu rzeki Narwi, niedaleko od ujścia drugiej rzeki spławnej Omulwi, ma 169 domów i 3383 mieszkańców, oraz 2 kościoły katolickie z klasztorem ks. Bernardynów. Jako stolica powiatu, mieści w sobie biuro naczelnika powiatowego i sąd okręgowy. Kościół pierwotny farny pod wezwaniem Nawiedzenia N. M. P. wystawiony był z drzewa 1399 r. przez Jana Księcia Mazowieckiego; później w roku 1641 w połowie był wymurowany z dobro-

